

FACULTEIT DER RECHTSGELEERDHEID van de Universiteit Leiden

VERSLAG

van de digitale openbare vergadering van het faculteitsbestuur met de faculteitsraad van

22 maart 2021

Aanwezig:

Van de faculteitsraad:

Namens de LVS-fractie: dhr. D. Tempelman;
Namens de LSP-fractie: mw. H. van Rijen, mw. S. Kalf; dhr. V. van der Gun;
Namens de fractie ONS Leiden: dhr. G. van Toor, mw. H. Kleinjans, mw. C. Rozemeijer;
Namens de fractie Onafhankelijken: mr. C. de Groot;
Namens de PP-fractie: mw. C.G.M. van der Tol, mw. mr. dr. E.S. Daalder, dhr. mr. G.J.A. Geertjes

Van het faculteitsbestuur:

mw. prof. dr. J.P. van der Leun (voorzitter), dhr. prof. dr. mr. T. Liefwaard, mw. mr. dr. M.P. Sombroek- van Doorn, prof. mr. S.C.G. Van den Bogaert, dhr. D.M.C. Latten (assessor)

Van het faculteitsbureau:

mw. drs. H. Houweling (griffier), mw. S.J.J. Mattheus-de Vetten (notuliste)

Afwezig:

Namens de fractie Onafhankelijken: dhr. mr. dr. G. Molier.

1. Opening en vaststelling van de agenda

De voorzitter opent de vergadering om 10.02 uur en heet allen welkom. Een speciaal welkom aan mr. C de Groot, het nieuwe lid in de Raad, en aan mevrouw Daalder. De agenda van de vergadering wordt vastgesteld. Om 11.00 uur zal de vergadering worden voortgezet in de aanwezigheid van Dhr. J.C.W. Kemperman (coördinator duurzaamheidsstrategie en onderwijs, Leiden University Green Office (LUGO)), mw. D.C.E. van den Berg MSc. (programamanager Duurzaamheid UL) en mw. E. Kentin en mw. A.F.M. van der Helm (team duurzaamheid FdR) i.v.m. agendapunt 4a.

2. Verslagen van de vergadering van 15 januari 2021

De verslagen (zowel openbaar als besloten) van de vergaderingen van 15 januari jl. worden, zonder wijzigingen, vastgesteld met dank aan mw. V. Versluis.

3. Aanmelding punten voor de rondvraag

De LVS-fractie wil graag weten of het mogelijk is tentamens anoniem na te kijken. De fractie ONS wil weten wat de algemene gang van zaken is rondom studentpsychologen en ook hoe het zit met opgeschoonde cijferlijsten.

4. Organisatie

Organisatie

- *Ter consultatie*

b. Unlockstrategie : onderwijs, onderzoek en organisatie

De voorzitter licht toe dat in het kader van de verwachting dat we ooit naar een normale situatie terug keren een werkgroep is samengesteld die zich gaat buigen over een unlockstrategie. We zitten een dag voor een persconferentie maar gezien de huidige ontwikkelingen lijkt het niet zo te zijn dat aan de voorwaarden wordt voldaan om te gaan versoepelen. Vanuit de VSNU wordt bij het kabinet wel aangedrongen op meer openstelling in het hoger onderwijs. Na de persconferentie wordt vanuit SC&M een universitaire mededeling verwacht. Er is heel veel gebeurd het afgelopen jaar en de moeilijk te beantwoorden vraag ligt voor hoe we straks weer 'back to normal' kunnen gaan. Wat zouden we willen en waar is men aan toe? Dhr. Liefwaard laat weten dat onderwijs een groot onderdeel is bij het bepalen van de strategie. Er is nog veel onzekerheid en het is realistisch om in te zien dat vanaf augustus nog niet alles normaal is. Komend jaar zullen we flexibel moeten zijn en er zijn ook kansen uit deze periode die we kunnen benutten. Daarom is het goed om na te denken wat we zouden willen behouden. Dit jaar is pittig voor velen, men zou graag weer 'ouderwets' college willen geven. De unlockstrategie is veelomvattend, het gaat om personeelsbeleid, gebouwbeheer, onderwijs en onderzoek. Er is een unlockgroep opgericht om zich bezig te houden met de unlockstrategie maar iedereen wordt gevraagd om mee te denken. De PP-fractie zegt dat er zeker leuke ontwikkelingen zijn doorgemaakt in deze tijd. Als positief voorbeeld dient de digitale scriptiebegeleiding. Studenten, die niet altijd vlakbij wonen, komen speciaal naar het KOG voor een relatief korte afspraak en als dit digitaal plaatsvindt scheelt dat veel (reis)tijd. Daarentegen wordt de interactie bij hoorcolleges en werkgroepen heel erg gemist. De voorzitter beaamt dat een online meeting prima werkt als dat één op één is. Zij vraagt of alle mogelijkheden om interactief te zijn benut worden tijdens het geven van een digitale werkgroep. De PP-fractie heeft zelf geen ervaring met het geven hiervan. Mw. Sombroek- van Doorn laat weten dat samen met het UFB een project is gestart om te kijken naar mogelijkheden voor blended onderwijs in de zalen. Aan de staf en studenten zal advies gevraagd worden wat nodig is om het gebouw in te richten om dit te kunnen realiseren. Belangrijk punt is dat voor alle instituten hetzelfde beleid geformeerd zal moeten worden voor deze wijze van onderwijs geven. De voorzitter vult aan dat dit punt tevens samenvalt met het te bepalen thuiswerkbeleid. Dhr. Van den Bogaert laat weten dat de unlockstrategie minder urgent is voor het onderzoek. Wel kan de onderzoekskwaliteit toenemen door meer interactie. Op dit moment worden conferenties vaak online gegeven en deze zijn op deze wijze makkelijker te bezoeken. Echter de psychologische effecten van de medewerkers zijn op alle fronten belangrijk om mee te nemen. Wellicht dat een TEAMS-luwe week om bij te komen of om onderzoek te doen, worden geïnitieerd.

45 Mw. Sombroek- van Doorm vult aan dat het belangrijk is voor de nabije toekomst om te bepalen wat voor soort universiteit en faculteit je wilt zijn. Alle ideeën hierover kunnen worden gemaild naar haar. De fractie ONS laat weten dat bepaalde docenten het online onderwijs ook lastig vinden en via de mail communiceerden. Zij vragen zich af wat de mogelijkheden zijn voor fysiek onderwijs van practica, ook als er geen versoepelingen komen. De voorzitter zegt dat fysiek onderwijs sowieso van toepassing is voor practica, het is de enige uitzondering. Voor de toekomst van het onderwijs staat de uitnodiging open om suggesties en ideeën aan te dragen te laten weten wat goed en wat minder goed is gegaan.

50

- *Ter consultatie*

c. Memorandum Centre for Constitutional Studies van het Supreme Court van Mexico

55 De voorzitter vraagt of er bezwaren zijn om samen te gaan werken met het Centre op het onderzoeksgebied. Het is een bottom-up verzoek, dat is positief. Ook past deze samenwerking binnen het universitaire regiobeleid van Latijns Amerika. Er worden in de vergadering geen nadere opmerkingen geplaatst. De raad stemt in met deze samenwerking.

Financiën

- *Ter informatie*

d. Extra middelen vanuit OCW

60 Mw. Sombroek- van Doorm geeft aan dat vanuit OCW €750.000,= extra is toegekend en de WD's hiervan op de hoogte zijn gesteld. De studiesuccessen van dit jaar resulteren daarnaast op financieel gebied ook in gunstig 2022. De fractie ONS is benieuwd waar de bijdrage vanuit OCW voor bedoeld is. Mw. Sombroek- van Doorm zegt dat hier om extra ondersteuning in het kader van de Coronacrisis is en algemeen kan worden ingezet. De fractie Onafhankelijken is benieuwd hoe de gunstige financiële positie zich verhoudt tot de ingezakte financiën van de advanced masters. Mw. Sombroek- van Doorm verduidelijkt dat het hier gaat om middelen uit de 1^e geldstroom en de advanced masters 3^e geldstroom middelen zijn die strikt gescheiden zijn. De voorzitter vertelt dat de financiële tegenvaller m.b.t. de advanced masters uiteindelijk meevalt. Mw. Sombroek- van Doorm vult aan dat de advanced LLM's al een blended learning variant hebben die veel mogelijkheden biedt voor de toekomst en waar veel van geleerd kan worden.

70

5. Onderwijs

- *Ter informatie*

a. Coronavirus – laatste ontwikkelingen

75 De voorzitter vraagt of over dit punt nog meer gezegd moet worden nu er al veel over is gezegd. Dhr. Liefwaard laat weten dat het punt voldoende is besproken wat hem betreft. De LSP-fractie wil nog even inbrengen dat het niet algemeen bekend is dat reserveringen voor studieplekken gemaakt bij de UBL ook weer te annuleren zijn. Dhr. Latten is blij dat deze mogelijkheid er nu is en neemt contact op met de UBL om te bespreken hoe dit onder de aandacht kan worden gebracht. Mw. Sombroek- van Doorm is in de veronderstelling dat de communicatie via Brightspace zou plaats vinden. Dhr. Latten laat weten dat dit toch niet kan omdat het te gecompliceerd is. De voorzitter geeft als optie om een bord bij de deur van de bibliotheek te plaatsen.

80

- *Ter consultatie*

b. Richtlijnen selectieprocedure master Law and Society

85 Dhr. Liefwaard vertelt dat het gaat om een iets aangepaste richtlijnen voor de selectieprocedure voor de master Law and Society waar men maximaal 60 personen toe wil laten. Aan de eisen voor de toelating worden slechts kleine wijzigingen aangebracht. De LVS-fractie is opgefallen dat het niveau Engels bepalend is en vraagt naar de wijze waarop de subselectie tot stand is gekomen. Dhr. Liefwaard legt uit dat de bepalingen hierover uniform zijn aan de benadering vanuit de universiteit en mede samenhangt met richtlijnen rondom immigratie. De Raad gaat akkoord met de voorliggende selectieprocedure.

- *Ter informatie*

c. Jaarverslag OLC 2019 - 2020

90 De voorzitter meldt dat het jaarverslag van de OLC meerdere keren in diverse gremia is besproken en dat het nu ter informatie is ingebracht. Dhr. Liefwaard zegt dat de OLC gecompimenteerd is voor het mooie verslag en de activiteiten die zijn ondernomen. De PP-fractie vraagt naar de werkgroep die zich bezig houdt met hele en halve cijfers. Dhr. Latten legt uit dat de wens is alle wijzigingen tegelijk door te voeren, dus zowel voor de cijfers lager als hoger dan een zes. Er is namelijk een wijziging in de model OER voor nodig om dit door te kunnen voeren. Het belang van wijzigingen bij een onvoldoende lijkt minder belangrijk. De PP-fractie zegt dat het voor eerstejaars wel degelijk van belang is of men een drie of een vier behaalt omdat je dan wel of niet voor een herkansing in aanmerking komt. Dhr. Latten bevestigt dit en stelt dat het voorstel in het belang van de student is omdat een 3,5 afgerond zal worden naar een 4 en dus een herkansing mogelijk is. Het implementatietraject zal nog volgen nadat de bestuurlijke route zal zijn gevolgd. In kaart zal worden gebracht wat voor organisatorische impact het heeft zoals ook wat het betekent voor de secretariaten etc. De fractie ONS vult nog aan dat het buddiesysteem goed bedacht was en dat één naam in het verslag niet correct is weergegeven die van dhr. N. Milheiro Anselmo.

100

De voorzitter schorst de vergadering om 10.53 uur voor een korte pauze.

De voorzitter hervat de vergadering om 11.00 uur.

105

Zij heet Dhr. J.C.W. Kemperman (coördinator duurzaamheidsstrategie en onderwijs, Leiden University Green Office (LUGO)), mw. D.C.E. van den Berg MSc. (programmamanager Duurzaamheid UL) en mw. E. Kentin en mw. A.F.M. van der Helm (team duurzaamheid FdR) van harte welkom.

4 Organisatie

110

- *Ter consultatie*

a. Duurzaamheid

115

Dhr. Kemperman ligt aan de hand van een PowerPointpresentatie waar LUGO voor staat, Leiden University Green Office, en wat men graag zou willen bereiken. De maatschappij verandert en studenten zien ook het belang van duurzaamheid in. Zij zouden graag zien dat het onderwerp duurzaamheid in een vak geïntegreerd wordt of bijvoorbeeld via een keuzevak aangeboden wordt. Via het onderzoek zou het voor de hand liggen om Milieurecht te gebruiken om de aandacht op duurzaamheid te richten. Bedrijfsvoering is tevens van groot belang, beleid t.a.v. dienstreizen waarbij aandacht voor de CO2 voetafdruk en het wel of niet vergoeden van bepaalde soorten reiskosten, zou van grote invloed kunnen zijn. Er is een werkgroep Duurzaamheid opgericht die samen met de universiteitsraad voorstellen zal inbrengen om de duurzaamheid binnen de universiteit te vergroten. Vanuit elke faculteitsraad worden één of twee deelnemers gezocht, dit kunnen zowel medewerkers als studenten zijn. De Faculteit der

120 Rechtsgeleerdheid zou het onderwerp duurzaamheid verder willen integreren in het onderwijs en onderzoek. Hiervoor zou een lid van het faculteitsbestuur verantwoordelijk kunnen worden gesteld voor dit onderwerp. Mw. Van den Berg vult aan dat het programma duurzaamheidsvisie opnieuw zal worden beschreven en dat kennis en vaardigheden over dit onderwerp zeer belangrijk zijn. Zij vraagt vanuit de faculteit aan te geven wat zij belangrijk vinden inclusief eventuele suggesties. Mw. Kentin noemt als voorbeeld dat bij de UvA een docent vanuit de aandacht die ontstond over de grote hoeveelheid plastic in de natuur dit onderwerp heeft meegenomen in de colleges Milieurecht. Inmiddels is er een collegereeks duurzaamheid en recht opgestart waar veel vraag naar is. Mw. Van der Helm wil zich inzetten voor professionalisering van dit soort initiatieven. De voorzitter ziet volop mogelijkheden door integratie van duurzaamheid binnen bijvoorbeeld financieel recht maar ook strafrecht. De LVS-fractie wordt heel blij van de groene ambities en onderschrijft dat studenten het belang van aandacht voor duurzaamheid inzien. De fractie Onafhankelijken is van mening dat het onderwerp al veel breder is geïntegreerd dan alleen binnen Milieurecht. Op onderzoeksgebied heeft Ondernemingsrecht contact met de afdeling Sociaal recht en binnen de master wordt bij het vak capita selecta ondernemingsrecht 40% van het onderwijs besteed aan *sustainability*. De PP-fractie vindt dit een mooi voorbeeld hoe onderwijs en onderzoek samenlopen. Ook is de samenwerking interessant. Zij vraagt zich af hoe de 70% geïnterpreteerd moet worden. De voorzitter laat weten dat het gaat om de fase waarin bedrijfsvoering nu zit t.o.v. duurzaamheid. Er is al beleid maar er moet meer aandacht voor komen bij het Onderwijsbestuur en Onderzoekbestuur. Ook zouden we middelen moeten vrijmaken, hoe en waarvandaan is een onderwerp voor bedrijfsvoering. Mw. Van den Berg verduidelijkt dat de 70% norm uit de notitie van de werkgroep komt die de duurzaamheidsvisie op zal stellen. Het % moet raken aan duurzaamheidsvraagstukken die SMART moeten worden opgesteld. Het College van Bestuur heeft hierover nog geen besluit genomen. Dhr. Liefwaard wil graag zoeken naar mogelijkheden voor de volgende fase. Het onderwerp is kwetsbaar nu de verantwoordelijkheid slechts bij een paar mensen ligt. Een mogelijkheid is om het curriculum te bekijken voor een goede bestendige fundamentele integratie. De fractie ONS is benieuwd of in 2026 binnen de catering alles plantaardig is en of het niet beter is om een prijsverhoging bij vleesproducten door te voeren. De voorzitter legt uit dat het universitair beleid is en de faculteit hier niet zelfstandig over kan beslissen. Mw. Kentin vindt het mooi om de verbinding met de omgeving te zien. Zij geeft aan dat collega's die met de collegereeks over duurzaamheid bezig zijn zichtbaar zijn en meerdere collega's aangeven ook met dit onderwerp begaan te zijn. Zij zou graag vanuit het bestuur ondersteuning zien om de lijn duidelijk te krijgen. De LVS-fractie is benieuwd welke concrete punten opgepakt zullen worden. De voorzitter laat weten dat binnen diverse gremia alle punten zullen worden opgepakt. Het voorbeeld van reizen is heel mooi. De huidige Coronasituatie noopt ook tot andere inzichten dus dit valt mooi samen. De fractie ONS vraagt of een cijferlijst op papier nog wel nodig is of dat het kan worden vervangen door een digitaal exemplaar. De voorzitter zegt dat het antwoord op deze vraag nog uitstaat en het antwoord volgt. Mw. Sombroek-van Doorn bedankt voor de presentatie en is blij met de mooie initiatieven. Ook is duidelijk dat LUGO de faculteit nodig heeft voor het verwezenlijken van de ambities en zal het faculteitsbestuur kijken wat ze kan doen. De fractie Onafhankelijken is enthousiast en zegt dat communicatie over dit onderwerp inspirerend kan werken. In alle beleids- en strategische punten zou hier aandacht voor gevraagd moeten blijven worden.

6. Onderzoek

• Ter informatie

155 a. Update onderzoeksbeleid

Dhr. van den Bogaert laat weten dat 31 maart a.s. de sluitingsdatum voor het indienen van aanvragen voor Meijers PhD-posities is. Vanuit NWO is geld ter beschikking gesteld voor promovendi die vertraging hebben opgelopen bij hun onderzoek vanwege Corona. Aanvragen voor extra financiering zijn ingediend en op korte termijn zal bekeken worden hoe het extra geld verdeeld kan worden over de ingediende aanvragen.

160 Daarnaast spelen wat grotere vraagstukken zoals de voorbereidingen voor de onderzoeksvisite in 2022. Naar de Raad van Decanen Rechtsgeleerdheid is een voorlopig advies over de procedure en een bijbehorend tijdsplan gestuurd met het verzoek hiernaar te kijken. Intussen worden de eerste stappen voor een midterm evaluatie gezet m.b.t. de twee sectorplannen, *Emperical Legal Studies* en Conflictoplossende Instituten. Eén van de doelstellingen van de nieuwe portefeuillehouder onderzoek is het beleid rondom 2e en 3e geldstroomonderzoek een positieve impuls te geven. Hierbij wordt gedacht aan het versterken van ondersteuning bij onderzoeks aanvragen waarbij tevens een accentverschuiving plaats zal vinden naar multidisciplinaire onderzoeken. Gekeken zal worden naar de mogelijkheid om een PhD-school te formeren waarbij ook buitenpromovendi kunnen aansluiten. Tenslotte zal gekeken worden naar de publicatiecultuur en normen in het juridisch domein. Ook andere vice-decanen onderzoek Rechtsgeleerdheid zijn van mening dat het goed is te bezien of het mogelijk is inhoudelijke kwaliteit belangrijker te maken dan kwantitatieve doelen zoals nu bij de Meijersnorm.

170 De voorzitter dankt iedereen voor de bijdrage en nodigt uit ideeën te blijven delen. De PP-fractie zegt dat het duidelijk is dat meer nadruk komt te liggen op multidisciplinair onderzoek maar hoopt dat er ruimte blijft voor fundamenteel juridisch onderzoek. Daarnaast is de vraag of men buitenpromovendi tot verplichte onderdelen wil toelaten of tot alle opleidingsmogelijkheden.

175 De voorzitter zegt dat monodisciplinair onderzoek zeker belangrijk zal blijven maar dat beter ondersteuning bij aanvragen geboden zal worden die multidisciplinair zijn. Dhr. van den Bogaert bevestigt dit. Hij laat weten dat buitenpromovendi niet aan dezelfde regels onderworpen zullen worden als 'gewone' promovendi maar dat kwaliteitsborging een belangrijk punt is. De regels zullen nog nader worden bepaald, verschil tussen binnen- en buitenpromovendi zal altijd blijven bestaan. De voorzitter vult nog aan dat bekeken wordt hoe in Converis de voortgang van de opleiding van een promovendus kan worden opgenomen. Bij de tussen-evaluaties wordt het wel besproken maar voor de volledigheid zou registratie fijn zijn.

180 7. Rondvraag

De voorzitter vraagt aandacht voor de vraag van de fractie ONS inzake de studentpsychologen. Dhr. Liefwaard zegt dat alom zorgen bestaan over de behandeling van doorverwijzingen, inclusief de acute doorverwijzingen door studieadviseurs. De PP-fractie hoopt dat er meer geld beschikbaar komt en zit bovenop deze kwestie. Dhr. Liefwaard laat weten dat helaas alle faculteiten dezelfde ervaringen hebben. Daarnaast geeft hij aan dat voor digitaal nakijken de default in principe is dat het anoniem gebeurt.

185 De LVS-fractie weet uit ervaring dat er verschil is tussen wel of niet anoniem nakijken. Dhr. Liefwaard neemt het punt mee naar het Onderwijsbestuur om na te vragen wat de standaard is en of dit ook voor ANS ingeregeld kan worden. Vervolgens zegt hij dat het aan de student is om aan te geven of men een opgeschoonde of ongeschoonde cijferlijst wil ontvangen. De keuze wordt feitelijk bepaald door de toekomstige werkgever. Vanuit de Raad voor Decanen Rechtsgeleerdheid is gemeld dat er geen gezamenlijke koers is te bepalen. De voorzitter laat weten dat sommige universiteiten wel één lijn hebben. De vraag is welk belang studenten hebben en daarover zal de achterban geraadpleegd moeten worden. Dit punt keert dan ook een andere keer terug op de agenda.

8. Sluiting openbare vergadering

De voorzitter sluit het openbare gedeelte van de vergadering om 12.08 uur met dank aan alle aanwezigen.